

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

Door [J.M.C.M. Smarius](#) - 5 september 2020
Geplaatst in [Europese Unie](#) - [RutteDrie](#)

Jantje zat te huilen op de stoep.
Een voorbijganger stopte.
"Jantje, wat is er? Waarom zit je te huilen?"
"Ze hebben mijn boterham in de goot gegooid."
"Met opzet?"
"Nee, met pindakaas."

Het is een oud grapje uit mijn eigen jeugd. En het is allebei waar. De boterham was met opzet in de goot gegooid. En er zat pindakaas op. "Ze" waren een stel jongens, die Jantje wilden pesten. Jantje was slachtoffer. Misschien moest hij maar op zoek gaan naar een ander stel jongens. Zich daarbij aansluiten. Dan konden ze samen terug gaan pesten.

Zou Mark Rutte zich een beetje gevoeld hebben als Jantje toen de 'zuinige vier' werden ingepakt?

Brusselse nachten: het herstelplan en de meerjarenbegroting

Alom werden lastige onderhandelingen voorzien over het Europese herstelplan en de Europese meerjarenbegroting 2021-2027. De 'zuinige vier', Nederland, Zweden, Oostenrijk en Denemarken, stelden zich dwars op. "Nederland houdt vol dat het coronafonds van de Europese Unie uit leningen moet bestaan en niet uit giften. Samen met drie gelijkgestemde Europese collega's waarschuwt premier Mark Rutte dat het onverantwoordelijk is om zomaar geleend geld aan landen te geven die hard door de coronacrisis zijn geraakt. De 'zuinige vier' blijven erbij dat Europese leningen niet zomaar mogen worden weggegeven aan andere landen." ¹

Al op 27 maart 2020 werd het Nederlands standpunt 'weezinwekkend' genoemd. Zo betitelt de Portugese premier Costa de woorden van minister Wopke Hoekstra na een vergadering van Europese ministers van Financiën. Ook in Spanje en Italië walgen ze van het (vermeende) gebrek aan medeleven vanuit Nederland en de uitblijvende actiebereidheid om gezamenlijk de portemonnee te trekken. ²

'Dutch guy' Rutte

Volgens Minister van Buitenlandse Zaken Stef Blok stond Nederland "zeker niet alleen" bij de onderhandelingen over een Europees herstellfonds voor de zwaarst door de coronacrisis getroffen lidstaten. De groep van lidstaten, die vraagtekens zet bij de voorgestelde omvang van 750 miljard euro en de verhouding tussen subsidies (twee derde) en leningen (een derde) waaruit de steun zou moeten bestaan, zou volgens hem zijn gegroeid. Daarmee waren blijkbaar de 'zuinige vier' bedoeld. Michael Roth, de Duitse Minister van Europese Zaken, noemt de omvang van het herstellfonds "de kern van het conflict" tussen de 27 lidstaten. "Sommige landen dringen aan op leningen in plaats van subsidies, wat

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

een van de moeilijkste onderwerpen zal zijn van de gesprekken.”³

De spanning tijdens de onderhandelingen in juli 2020 liep flink op. Er moest dagen langer worden onderhandeld dan oorspronkelijk was voorzien. De sfeer tussen verschillende Europese leiders was niet best. Irritaties over elkaars standpunten waren zelfs voor televisiekijkers hoorbaar en zichtbaar. De kans dat Italië de eurozone zou opblazen, werd aanwezig geacht.⁴ Als een akkoord geblokkeerd wordt, ligt dat niet aan mij, maar aan die “Dutch guy” Mark Rutte, briest de Hongaarse premier Orbán tegenover journalisten. En Angela Merkel zegt dat er een kans is dat het alsnog stukloopt.⁵ Samen met de Franse President Emmanuel Macron liep zij zaterdagavond kribbig weg uit het overleg met Mark Rutte.⁶

21 juli: het akkoord

Op 21 juli bereiken de Europese leiders een akkoord over de begroting en een coronasteunpakket na een marathonsessie. De EU zal tot 750 miljard euro mogen lenen op de kapitaalmarkten en dit bedrag louter inzetten voor de gevolgen van de coronacrisis. Daarvan is 360 miljard euro voor leningen en 390 miljard euro voor subsidies. De lidstaten zullen ook een herstelplan samenstellen en aangeven welke hervormingen zij willen doorvoeren. Verschillende landen, waaronder Nederland, krijgen kortingen op hun bijdragen.⁷

De 750 miljard euro kwamen in een Next Generation EU fonds, opgetuigd om de eerste klappen van de crisis op te kunnen vangen.⁸

Kritiek was er meteen. Volgens Forum-Europarlementariër Derk Jan Eppink is de EU-top geëindigd met ‘het verraad van premier Rutte’, door in te stemmen met nieuwe Europese belastingen.⁹ Reeds op 3 april 2020 waarschuwde Forum voor Democratie ervoor dat Nederland de pinautomaat van de EU dreigde te worden, waarbij de pincodes in Parijs en Rome kwamen te liggen.¹⁰

Nederland was dus ingepakt. Niks alleen maar leningen. Ook voor € 390 miljard aan subsidies. Met een fooi voor Nederland in de vorm van een korting op de eigen bijdrage aan de EU.

‘Nederlanders betalen 93 miljard’

Leon Baten vond het op 23 juli 2020 maar niets. “Rutte gaf 93 miljard uit, Nederlanders betalen 785 euro per persoon zeven jaar lang!” Zo was de titel van zijn analyse.¹¹ En hij onthulde het volgende:

“NextGenerationEU wordt gepresenteerd onder het mom van coronahulp maar is eigenlijk bedoeld voor andere doeleinden. Onder meer de ontwikkeling van 5G netwerken, technologische ontwikkelingen, minimumlonen, het bestrijden van belastingontduiking en natuurlijk het klimaat staan allemaal op de planning. Wat heeft klimaatneutraliteit te maken met coronahulp? De Europese Commissie grijpt de huidige coronacrisis aan om door middel van dit plan een budget op te stellen voor andere doeleinden dan coronahulp. De commissie heeft gewacht tot er een crisis was en drukte toen haar wensen van een transferunie door. Macron vierde dit als een overwinning en zei dat hij al

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

sinds 2017 streefde naar deze ontwikkeling, vele jaren voor de Coronacrisis.”

Verder schreef Baten: “Wanneer Rutte ervoor had gezorgd dat niet Frankrijk en Duitsland er met de giften vandoor gingen maar de verdeling gelijk bleef had Nederland een extra kostenbesparing gehad van 1,43 miljard euro. Het spreekwoord: waar twee (Rutte en EU) vechten om een been, loopt de derde (Frankrijk, Duitsland, Luxemburg) er mee heen is hier expliciet van toepassing. Rutte heeft opnieuw als een amateur onderhandeld. Het is een grote schande.”¹²

Wat zou er gebeurd zijn als de ‘zuinige vier’, die inmiddels de ‘vreckige vier’ heetten, hun poot stijf hadden gehouden, onder het mom van “als we niet meetellen, doen we (lekker) niet (meer) mee”?

Zou Italië inderdaad de eurozone hebben opgeblazen? Zou Nederland uit de EU vertrekken?

Geen idee.

Italië: blaffen

Wat Italië betreft, hebben Wim Boonstra en Maartje Wijffelaars van RaboResearch wel een idee.

Ze hebben een scenario uitgewerkt aan de hand van een denkbeeldige uittreding van Italië uit de eurozone, met invoering van weer een eigen munt, de nieuwe Italiaanse lire of NIL. Ze denken niet dat Italië uit de euro zal stappen. “Ofschoon Italiaanse politici graag ‘Europa’ de schuld geven van alles wat impopulair is, weten de meesten van hen wel beter. Als puntje bij paaltje komt, willen de meeste politici bij voorkeur niet de geschiedenisboeken ingaan als degenen die de grootste beleidsblunder van de eeuw hebben veroorzaakt.”¹³

Dat is nog maar de vraag.

“Een bekend Italiaans politicus wil Italië uit de Europese Unie loodsen. De populaire Gianluigi Paragone hoopt met een ‘Italexit’ een einde te maken aan ‘de chantage door Europese landen die het grote prestige van Italië beledigen’, zoals hij zelf zegt. Hij kondigde aan nog deze week zijn nieuwe partij te presenteren. De bekendmaking komt kort na een moeizaam Europees akkoord over 750 miljard euro coronahulp, waarvan Italië het meest gaat profiteren. „De anderen willen Europa veranderen, maar wij willen eruit”, zei Paragone nadat de EU-deal was gesloten.

Volgens de Italiaan kan alleen een ‘echt soevereine staat’ als Groot-Brittannië de economische crisis aanpakken die door de coronapandemie veroorzaakt is. Zijn nieuwe partij heeft slechts één doel: uit de EU stappen.

De vraag is of de beweging van Paragone kan putten uit de bron van anti-EU-sentimenten die de afgelopen jaren onder Italianen is gegroeid, maar een duidelijk politiek thuis mist. Zelfs de rechtse partij van Matteo Salvini, tot voor kort het belangrijkste verzamelpunt voor eurosceptici, heeft zijn lijn tegen Brussel en de euro verzacht in een poging meer gerespecteerd te worden. Paragone verliet de EU-kritische Vijfsterrenbeweging vorig jaar, nadat die partij ging samenwerken met de pro-Europese

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

Democratische Partij (PD).”¹⁴

Er zijn kennelijk wel degelijk politici, die er geen probleem mee hebben geschiedenisboeken in te kunnen gaan als degenen die de grootste beleidsblunder van de eeuw hebben veroorzaakt.

Wat wil Nederland eigenlijk?

Hoe zit dat in Nederland? Wie wil er Nexit? In 2019 wilde 64% van de bevolking dat niet, 29% wel. Tegenstanders vrezen dat het negatief is voor de handel. En ze denken dat het voor Nederland nog ingewikkelder wordt dan voor Groot-Brittannië om uit de EU te stappen, omdat Nederland de euro heeft. “Hoewel de meeste mensen vinden dat Nederland lid moet blijven van de Europese Unie, vinden veel mensen wel dat er iets moet veranderen aan de huidige manier van samenwerking. Een meerderheid (55%) vindt dat de EU minder bevoegdheden zou moeten hebben dan nu. Slechts één op de tien (11%) vindt dat er meer zaken op Europees niveau geregeld moeten worden.”¹⁵

Op 31 januari 2020 zijn er meer Nexit-voorstanders: 33%. Zij vinden dat de EU ons te veel geld kost en dat we daar te weinig voor terug krijgen. Vooral de financiële steun aan landen die hun zaken niet op orde hebben is een doorn in het oog. Toch wil de meerderheid graag lid van de EU blijven: 59%. Dat levert ons land vooral economische voordelen op. “We eten er allemaal van”.¹⁶ Maar dat we er allemaal van eten, hoeft niet te betekenen dat een land lid moet blijven van de Europese Unie. Dat ervan eten deden we ook al toen we nog leefden in een Europese Economische Gemeenschap.

Volgens een peiling op 28 juli 2020 bleek toen 39% van de bevolking voorstander van een Nexit.¹⁷

Meer Europa gaat in tegen het regeerakkoord

Jan Roos was een van degenen, die op 31 januari 2020 omging van tegenstander tot voorstander van een Nexit. “Tot voor kort was ik voorstander van zware hervormingen van de Europese Unie. Immers is economische samenwerking van levensbelang voor zo'n klein handelsland als het onze. Niets mooier dan een interne Europese markt zonder veel begrenzingen en hobbels. Goed voor de handel en dus goed voor ons land en volk. Die hervormingen zouden alle niet-economische factoren binnen de EU moeten schrappen. Maar dat zijn er zo verschrikkelijk veel geworden, en de onwil is zo groot bij de mensen die in Brussel uit onze naam zeggen te handelen, dat ik niet geloof dat het ooit zo ver zal komen. De hoop op hervorming is bij mij omgeslagen in de wil om uit te treden. En dat zo snel mogelijk.”¹⁸

Ronald Plasterk schreef dat meer macht geven aan de EU in strijd is met ons huidige regeerakkoord:

“Het huidige regeerakkoord, gesloten in 2017, is erg duidelijk over overdrachten van bevoegdheden naar de EU. Paragraaf 4.4 stelt: ‘Gemeenschappelijk financieren van schulden is ongewenst. Geen schuldengemeenschap. Geen stappen richting transferunie. Geen (vormen van) Eurobonds.’

Het waren VVD, CDA en CU die hebben vastgelegd dat de regering niet zou meedoen aan zulke

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

stappen. Dat zou onder normale omstandigheden ook niet gebeurd zijn, maar de zuidelijke lidstaten, in een verbond met Duitsland, hebben de coronacrisis weten aan te grijpen voor een grote centralisatie van macht in Brussel.”¹⁹

Meeste politici: in de EU, maar wel voorwaarden

Nederlandse politici zijn in meerderheid voorstanders van blijvend Nederlands lidmaatschap van de Europese Unie, maar ze hebben wel bepaalde voorwaarden.

De **VVD** is pro-Europees, maar wil dat de Europese Unie meer doet waar zij goed in is, het versterken van de economie en het creëren van banen, maar zich moet onthouden van onnodige regels, geldverspilling en bemoeienis met wat wij zelf wel kunnen regelen. Minder onzin uit Brussel, alleen dingen die in het Nederlandse belang zijn.

Het **CDA** is pro-Europa, kiest voor een sterker Europa, dat zich richt op haar kerntaken: veiligheid en economische stabiliteit.

De **PvdA** wil met hulp van de EU meer banen in Nederland, banken en bonussen aanpakken, een Europa dat samenwerkt in plaats van verdeelt, de banken weer laten werken voor de klant in plaats van voor de eigen winst, zaken die niet goed gaan in Europa veranderen en doorgeslagen marktdenken aanpakken.

GroenLinks zegt: “Voor het aanpakken van grote problemen hebben we Europa hard nodig. Bank en vervuilde rivieren trekken zich niets aan van landsgrenzen en een goed klimaatbeleid slaagt alleen als andere Europese landen meedoen.”

D66 zegt: “Europese integratie is een waarborg voor vrede, veiligheid en welvaart. In een wereld met opkomende grootmachten en uitdagingen die landsgrenzen overschrijden is het cruciaal dat Europa samenwerkt.”

De **ChristenUnie** wil voorlopig geen verdere uitbreiding van de EU en vindt dat de begroting van de EU flink omlaag moet.

Kritisch is de **SP**. Die wil minder macht voor de Europese Commissie en dat de EU zich alleen nog kan uitbreiden na de instemming via een referendum.

Alleen de **PVV** en **Forum voor Democratie** zijn anti-Europa partijen, die uit de EU willen stappen.²⁰

Maar echt juichend is geen enkele partij over de EU

Wat direct opvalt is, dat de zogenaamde voorstanders van blijvend lidmaatschap van de Europese Unie nergens zeggen dat ze Brussel zo geweldig vinden.

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

De **VVD** vindt het versterken van de economie en het creëren van banen belangrijk, met name als dat in het belang is van Nederland, maar wil verder geen onzin uit Brussel.

Het **CDA** richt zich op kerntaken, veiligheid en economische stabiliteit.

De **PvdA** wil meer banen in Nederland en banken en bonussen aanpakken.

GroenLinks wil een goed klimaatbeleid.

D66 beweert het cruciaal te vinden dat Europa samenwerkt.

Al die wensen hadden vervuld kunnen worden wanneer de Europese Economische Gemeenschap van landen die met elkaar samenwerken gewoon was blijven bestaan. De Europese Unie, met Brussel als een soort bovenbaas, heb je helemaal niet nodig. En voor de veiligheid ben je lid van de NAVO, mits je dan wel je bijdrage levert aan de kosten daarvan. De Europese Unie is er voor politici en ambtenaren, niet voor de burgers. Duitsland en Frankrijk doen gewoon hun eigen zin, en de rest hobbelt braaf mee.

Misschien hoopt Mark Rutte nog op een goede baan in Brussel. Maar ja, als er een hoge pief is, die die *Dutch guy* daar helemaal niet wil hebben, kan hij dat wel vergeten.

Samenwerking tussen onafhankelijke landen dient te geschieden op basis van vrijwilligheid. Een systeem, waarin 27 onafhankelijke landen het eerst allemaal met elkaar eens moeten zijn voordat er een besluit kan worden genomen, is geen samenwerking, maar een dictaat. Wanneer door burgers betaalde regeringsleiders meerdere dagen door burgers betaalde vergaderingen nodig hebben om tot een besluit te komen dat die burgers nog meer geld kost, is de enige vorm van samenwerking dat die regeringsleiders allemaal samen volstrekt nodeloos geld hebben weggegooid.

Noten

¹ : Nederland, Zweden, Oostenrijk en Denemarken houden vast aan leningen bij Europees steunpakket voor coronacrisis, Business Insider, 17 juni 2020

<https://www.businessinsider.nl/eu-coronacrisis-steunpakket-zuinige-vier-hoekstra-17-juni/>

² : Woede in Zuid-Europa over 'gevoelloos' Nederland, door Ruud Mikkers, De Telegraaf, 27 maart 2020

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/961409251/woede-in-zuid-europa-over-gevoelloos-nederland>

³ : Blok: Nederland niet geïsoleerd bij gesprekken EU-herstelfonds, Europa Nu, 15 juli 2020

https://www.europa-nu.nl/id/vladpshhtozu/nieuws/blok_nederland_niet_geisoleerd_bij?ctx=vl6veni6cpy&start_tab0=50&tab=0

⁴ : De kans dat Italië de eurozone opblaast moet niet worden onderschat Business Insider Nederland, 2 juni 2020

<https://www.businessinsider.nl/eurozone-crisis-splitsing-italie-risico-banken/>

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

⁵ : Op dag drie van de EU-top vraagt Orbán: 'Waarom haat Rutte mij zo?' door Christoph Schmidt, Trouw, 19 juli 2020

<https://www.trouw.nl/buitenland/op-dag-drie-van-de-eu-top-vraagt-orban-waarom-haat-rutte-mij-zo~b4a1fdd4/>

⁶ : Merkel en Macron 'kribbig' weggelopen uit overleg met Rutte, Het Parool, 19 juli 2020

<https://www.parool.nl/wereld/merkel-en-macron-kribbig-weggelopen-uit-overleg-met-rutte~bbf71f4d/>

⁷ : EU-leiders bereiken akkoord na marathonsessie, DeAandeelhouder.nl, 21 juli 2020

<https://www.deaandeelhouder.nl/nieuws/2020/07/21/eu-leiders-bereiken-akkoord-na-marathonsessie/>

⁸ : Europees Herstelfonds uit de coronacrisis, Europa Nu

https://www.europa-nu.nl/id/vl8zi7xkljtm/europees_herstelfonds_uit_de

⁹ : Europees Parlement: EU-deal moet op de schop, door Peter Winterman, AD, 23 juli 2020

<https://www.ad.nl/politiek/europees-parlement-eu-deal-moet-op-de-schop~ac256b72/>

¹⁰ : Nederland, de pinautomaat van de EU, Forum voor Democratie, 3 april 2020

<https://www.fvd.nl/ep-nederland-de-pinautomaat-van-de-eu>

¹¹ : Analyse: Rutte gaf 93 miljard uit, Nederlanders betalen 785 euro per persoon zeven jaar lang! door Leon Baten, 23 juli 2020

<https://nextidenktank.nl/analyse-rutte-gaf-93-miljard-uit-nederlanders-betalen-785-euro-per-persoon-zeven-jaar-lang/>

¹² : Analyse Eurotop: Rutte verliest zijn "onderhandeling", Duitsland en Frankrijk graaien in giftendeel. door Leon Baten, 7 augustus 2020

<https://nextidenktank.nl/analyse-eurotop-rutte-verliest-zijn-onderhandeling-duitsland-en-frankrijk-graaien-in-giftendeel/>

¹³ : De haat-liefdeverhouding tussen Italië en de euro: wat als de haat wint? door Wim Boonstra en Maartje Wijffelaars, MeJudice, 10 juli 2020

<https://www.mejudice.nl/artikelen/detail/de-haatliefdeverhouding-tussen-italie-en-de-euro-wat-als-de-haat-wint>

¹⁴ : 'Italexit': Populaire Italiaanse politicus richt partij op om uit EU te stappen, AD Buitenlandredactie, 21 juli 2020

<https://www.ad.nl/buitenland/italexit-populaire-italiaanse-politicus-richt-partij-op-om-uit-eu-te-stappen~a23a8432/>

¹⁵ : Meerderheid wil geen nexit, door Rozemarijn Lubbe, EenVandaag, 29 maart 2019

<https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/meerderheid-wil-geen-nexit/>

¹⁶ : 33 procent wil na de brexit ook een 'nexit', door Petra Klapwijk, EenVandaag, 31 januari 2020

Rutte in Brussel: als je niet meetelt, waarom zou je nog meedoen?

<https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/33-procent-wil-na-de-brexite-ook-en-nexit/>

¹⁷ : Nexit-Denktank, 28 juli 2020

<https://twitter.com/nexitdenktank/status/1288183915010830336>

¹⁸ : Ik ben voor Nexit! Het is mooi geweest: de EU is mislukt, corrupt en richt zich tegen de bevolking, door Jan Roos, De Dagelijkse Standaard, 31 januari 2020

<https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/01/column-ik-ben-voor-nexit-het-is-mooi-geweest-de-eu-is-mislukt-corrupt-en-richt-zich-tegen-de-bevolking/>

¹⁹ : Meer macht naar EU schendt onze grenzen, door Ronald Plasterk, De Telegraaf, 14 augustus 2020

<https://digitalpublishing.telegraaf.nl/static/cci/index.html?epub=https://digitalpublishing.telegraaf.nl/cdn/premium/471f97c1bdd8ae7f7af1a2d499e21b7e/web/OPS/cciobjects.json#/pages/8-9>

²⁰ : Welke partijen zijn voor en tegen de EU? door Rosalie Schraven, TMI

<https://tmi.news/willen-we-nou-wel-geen-eu/>